

PRZEWODNIKI
Z GÓRSKIEJ PÓŁKI

Gorce

Beskid Wyspowy i Makowski

Beskidnia

ERGO
HESTIA

Autorzy:	Natalia Figiel, Jan Czerwiński, Barbara Grzybowska, Paweł Klimek
Współpraca:	Maciej Żemojtel (uzupełnienia w rozdziale <i>Turystyka w Beskidach</i>)
Redaktor prowadzący:	Łukasz Karolewski
Aktualizacja:	Arkadiusz Głodek
Redakcja:	Natalia Figiel, Maciej Żemojtel
Okładka:	materiały graficzne wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC
Opracowanie kartograficzne:	Bartłomiej Cisowski, Natalia Drabek, Agnieszka Drapich, Anna Filak, Marta Grabek, Paweł Klimek, Katarzyna Głuc, Grzegorz Marchut, Szymon Pernal, Anna Zachaczewska
Weryfikacja map w terenie, pozyskanie danych GPS:	Jacek Szłaga, Krzysztof Zięba
Koncepcja graficzna serii:	Łukasz Galusek, Paweł Kosmański, Łukasz Karolewski
Skład:	Krzysztof Hosaja

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?begow2>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie II

ISBN: 978-83-283-6454-7

Copyright © Helion, 2020

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

© Grupa | stockphoto.com

Kup książkę

Poleć książkę

Spis treści

3	Jak korzystać z przewodnika
6	Ikony stosowane w przewodniku
7	Jak korzystać z opisu tras
8	Przygotowanie do wycieczki
9	Wybór trasy
10	Klasyfikacja trudności tras
11	Górska Odznaka Turystyczna PTTK
12	Turystyka w Beskidach
12	Letnia turystyka piesza
26	Turystyka narciarska
37	Turystyka rowerowa
43	Gorce
44	Informacje krajoznawcze
44	Topografia
45	Przyroda
46	Historia i zabytki
49	Informacje praktyczne
49	Dojazd
50	Informacja turystyczna
50	Noclegi
51	Stadniny koni
53	Trasa 1. Śladami Władysława Orkana
57	Trasa 2. Spacer z historią i przyrodą
61	Trasa 3. Do serca Gorców
67	Trasa 4. Najszybciej i najłatwiej na Turbacz
73	Trasa 5. Od Tetmajerów do ks. Tischnera
79	Trasa 6. Po zachodniej stronie Gorców
83	Trasa 7. Przez najpiękniejsze gorczańskie polany
87	Trasa 8. Pasma Lubania
93	Trasa 9. Z wizytą na Lubaniu
97	Trasa 10. Wokół doliny Kamienicy
102	Trasa rowerowa. W poprzek przez Gorce
106	Trasa konna. W siodle z widokiem na Tatry
112	Trasa samochodowa. Po podhalańskiej stronie Gorców

115

Beskid Wyspowy

116

Informacje krajoznawcze

116

Topografia

117

Przyroda

118

Historia i zabytki

121

Informacje praktyczne

121

Dojazd

121

Informacja turystyczna

123

Noclegi

123

Stadniny koni

125

 Trasa 11. U braci cystersów

129

 Trasa 12. Na najwyższej wyspie

135

 Trasa 13. Z Łopienia do Mogielicy

141

 Trasa 14. Dwie wyspy

147

 Trasa 15. Z wizytą w domku na kurzej stopce

151

 Trasa 16. Śladami operacji limanowsko-łapanowskiej

156

Trasa rowerowa. Wśród sadów owocowych

162

Trasa samochodowa. Widokowo i ciekawie

165

Beskid Makowski

166

Informacje krajoznawcze

166

Topografia

166

Przyroda

169

Historia i zabytki

171

Informacje praktyczne

171

Dojazd

171

Informacja turystyczna

173

Noclegi

173

Stadniny koni

175

 Trasa 17. W zebrzydowskiej Jerozolimie

181

 Trasa 18. Spacer do gwiazd

187

 Trasa 19. Widokowe serce Beskidu Makowskiego

193

 Trasa 20. W poprzek przez Beskid Makowski

198

Trasa rowerowa. Z wizytą u Lanckorońskich, Zebrzydowskich i Jordanów

203

Trasa samochodowa. Przez starostwo lanckorońskie

205

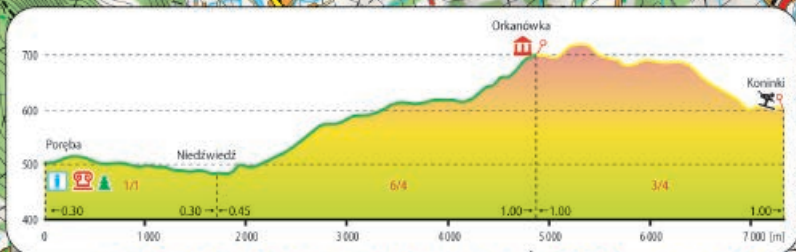
Miejscowości regionu

227

**Atlas Gorców, Beskidu Wyspowego
i Beskidu Makowskiego 1:75 000**

269

Indeks wybranych nazw geograficznych

Kup książkę

Poleć książkę

Poręba Wielka – Niedźwiedź – Orkanówka – Koninki

 spacerowa 9,0 km 300 m [200m] 2 godz. [2 godz.]

Śladami Władysława Orkana

Bardzo zajmujący spacer, którego głównym celem jest siedziba Gorczańskiego Parku Narodowego z parkiem Wodzickich oraz muzeum biograficzne Władysława Orkana zwane popularnie Orkanówką. Trasa biegnie widokowym grzbieciem, z którego roztaczają się wspaniałe panoramy na Beskid Wyspowy. Szlak bardzo łatwy pod względem orientacji – w całości oznakowany. Trasa przeznaczona również dla rowerzystów. Wzdłuż niej po wygodnej drodze biegnie łatwy szlak rowerowy. Można ją także pokonać na nartach, choć większość trasy będzie drogą jezdnią. Śnieg może być posypany żwirem lub piaskiem.

  Początek trasy w Porębie Wielkiej, niedaleko siedziby dyrekcji Gorczańskiego Parku Narodowego, na przystanku autobusowym – dojazd możliwy licznymi autobusami i busami z Mszany Dolnej (zatrzymują się tu wszystkie, które jadą w kierunku Koniny, Koninek i Poręby Górnej). Tuż obok znajduje się miejsce, gdzie można zaparkować samochód. Szlak może być również potraktowany jako pierwszy etap wejścia na Turbacz od północy przez Turbaczyk. Taka wycieczka była wzmiankowana już w pierwszym opisie Górców, pióra Kazimierza Sosnowskiego, który ukazał się w „Pamiętniku Towarzystwa Tatrzańskiego” w 1912 r.

Poręba Wielka

 0 godz. (0,0 km), 2 godz. (9,0 km), 500 m n.p.m., N 49.6171, E 20.0703

Duża wieś położona u północnych podnóży Górców, której największą atrakcją jest park i pozostałości zabudowań dworu Wodzickich, dawnych właścicieli klucza porębskiego. Park jest obszarem o wyjątkowych walorach florystycznych i krajobrazowych – został objęty ochroną GPN. Zabudowania dworskie uległy prawie

Wskazówka
Od dyrekcji GPN warto podejść zielonym szlakiem na górę Potaczkową (ok. 30 min), skąd roztacza się niesamowita panorama.

Gorczański Park Narodowy

Park powstał w 1981 r., choć starania o jego utworzenie trwały od połowy lat 70., a pierwsze formy ochrony przyrody w Górcach pojawiły się już w latach 20. XX w. W GPN chroni się przede wszystkim zbiorowiska leśne – głównie zachowane naturalne fragmenty puszczy karpackiej oraz charakterystyczne, cenne pod względem przyrodniczym gorczańskie polany. Swym obszarem obejmuje grzbiety Gorca i Kudłonia z rozdzielającą je doliną Kamienicy oraz północne okolice Turbacza. GPN wyznakował kilkanaście ścieżek przyrodniczych biegnących przez najciekawsze pod względem przyrodniczym fragmenty parku, dodatkowo w całym GPN, zwłaszcza na polanach, istnieje szereg tablic informacyjnych. Przed wybraniem się na wycieczkę na teren parku warto zapoznać się z regulaminem, ponieważ na jego terenie obowiązują pewne ściśle określone zasady ograniczające ruch turystyczny w celu ochrony gorczańskiej przyrody.

Wskazówka

Aby pominąć wędrowkę asfaltową do Niedźwiedzia, można od dyrekcji GPN pójść prosto do góry między domami i po ok. 30 min na grzbiecie dotrzeć do szlaku zielonego.

całkowitemu zniszczeniu, część z nich odbudowano, ale nie zachowały one swojego pierwotnego charakteru. Park można zwiedzać, poprowadzono przez niego ścieżkę przyrodniczą. Przy okazji warto odwiedzić budynek **I** dyrekcji Gorczańskiego Parku Narodowego (zob. ramka). Można tam zakupić wiele ciekawych materiałów na temat przyrody Gorców oraz dowiedzieć się interesujących rzeczy od pracowników GPN. Dodatkowo w parku znajdują się interaktywna wystawa przyrodnicza oraz tężnia solankowa. Szczegóły zob. s. 221.

Pierwsza część wycieczki to w zasadzie zwiedzanie parku dworskiego Wodzickich i wizyta w dyrekcji Gorczańskiego Parku Narodowego. Na początkowym odcinku trasa wiedzie za zielonymi znakami asfaltową drogą w kierunku centrum Niedźwiedzia (ok. 30 min).

Niedźwiedź

30 min (3,0 km), 1 godz. 30 min (6,0 km), 490 m n.p.m., N 49.6217, E 20.0839

Miejscowość powstała w XIV w. w ramach klucza porębskiego. Ciekawym obiektem w Niedźwiedziu jest murowana **I** kaplica św. Sebastiana dobudowana w poł. XIX w. do stojącego tu do niedawna kościoła. Sam kościół, jeden z cenniejszych zabytków architektury drewnianej w okolicy pochodzący z XVII w., spłonął w 1992 r. Zachował się po nim jedynie okalający go mur z czterema kaplicami. Po prawej stronie tzw. rynek – centrum handlowe wsi. W jego środkowej części stoi pomnik Władysława Orkana, który przeniesiono tu z Nowego Targu. Szczegóły zob. s. 218.

Szlak prowadzi przez most na potoku Porębianka i zaraz za nim skręca w prawo. Asfaltowa droga wyprowadza łagodnie pod górę, na pola nazywane Księżym Działem. Warto tu zatrzymać się na chwilę, by podziwiać niecodzienną urodę panoramę Beskidu Wyspowego i północnych stoków Gorców. Na północy można łatwo rozpoznać sylwetkę Lubonia Wielkiego z wieżą przekąźnikową, a dalej – na prawo od niego – potężne masywy Lubogoszcy, Ćwilina z charakterystyczną płamą Hali Michurowej pod szczytem, dalej Łopień, lekko przechyloną kopę Mogielicy, Jasień i szczyty gorczańskie – bliźniacze szczyty Wielkiego Wierchu i Kiczery Kamienickiej oraz masyw Kudłonia. Drogę zamyka Starmachowski Groń, pod którym znajduje się cel wędrowki – muzeum Orkana. Szlak wiedzie do zabudowań przysiółka Podgronie, a po chwili dociera na skraj lasu. Droga początkowo łagodnie, a potem nieco bardziej stromo prowadzi pod górę, a pod koniec skręca w prawo i stromo po betonowych płytach podchodzi aż do Orkanówki.

Władysław Orkan

Największy gorczański pisarz i poeta. Naprawdę nazywał się Franciszek Smaczarz, urodzony w 1875 r., zmarł w 1930 r. Chodził do szkoły elementarnej w Szczyrzycu, a potem do gimnazjum św. Jacka w Krakowie. Po zakończeniu edukacji wrócił w rodzinne strony. W swojej twórczości opisywał codzienne życie Zagórzan, górali żyjących w Gorcach. Pisał dramaty, wiersze, powieści i nowele. Zadebiutował tomem *Nowele* wydanym w 1898 r. Jego najbardziej znane dzieła to *Komornicy*, *W roztokach*, *Pomór*, *Drzewiej* i *Kostka Napierski*. Dla ludności Podhala jest nie tylko pisarzem, ale przede wszystkim twórcą idei i jednym z założycieli Związku Podhalan.

Orkanówka

1 godz. 30 min (6,0 km), 30 min (3,0 km), 700 m n.p.m., N 49.5995, E 20.0938

Orkanówka, czyli dom Władysława Orkana (zob. ramka) położony pod Starmachowskim Groniem, obecnie pełni funkcję biograficznego

 muzeum pisarza. Jest to ładna drewniana willa w stylu zakopiańskim, w której Orkan mieszkał od 1908 r. Muzeum powstało w 1973 r. Zachowane wnętrza dają wyobrażenie o życiu i twórczości gorczańskiego poety. W jednej z izb mieści się ekspozycja etnograficzna poświęcona Zagórzanom, góralom zamieszkującym północne części Gorców. Muzeum jest czynne od wtorku do soboty w godz. 9.00–16.00. Około 200 m przed willą pod starym jaworem stoi kapliczka, którą postawiła matka pisarza – Katarzyna Smreczyńska, jako podziękowanie za szczęśliwy powrót jej syna z wojny. W tym miejscu rozpoczyna się aleja obsadzona własnoręcznie przez pisarza jaworami.

Przy Orkanówce zaczyna się żółty szlak – od kapliczki żółte i zielone znaki prowadzą pod górę na grzbiet. Po lewej widać szczyt Pustka – to motyw często występujący w twórczości Orkana. Szlak przechodzi szeroką drogą przez osiedle Banachy, po czym schodzi na niezalesione siodło pod stromy północny stok Turbaczyka. Jest to idealne miejsce na odpoczynek – niemalże 360° panoramy. Na przełęczy zielony szlak odchodzi w lewo – stąd na Turbaczyk ok. 1 godz. 30 min i dalej na Turbacz – bardzo przyjemny szlak prowadzący w centralną część Gorców. Ostatni fragment wycieczki wiedzie asfaltową drożką za żółtymi znakami do wsi **Koninki** – w lewo można dojść do przystanku autobusowego (zatrzymują się tam również busy), w prawo po ok. 200 m znajduje się kaplica św. Rozalii. Tutaj kończy się trasa spaceru – powrót do Poręby Wielkiej autobusem lub szosą – ok. 5 km.

Bulandowa
kapliczka

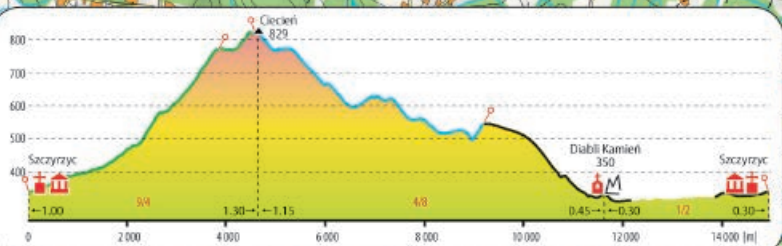
Koninki

 2 godz. (9,0 km), 0 godz. (0,0 km), 600 m n.p.m., N 49.5930, E 20.0807

Jest to sympatyczne letnisko. W górnej części znajduje się duży ośrodek wczasowy i krzesełkowy wyciąg narciarski na Tobołów (niestety ostatnio rzadko uruchamiany). Wychodzi stąd kilka szlaków: niebieski – na południe, na Turbacz (ok. 3 godz.), na północ – do Poręby Wielkiej i dalej do Rabki (ok. 2 godz. 30 min), na zachód – zielony szlak, na Tobołów (ok. 1 godz. 15 min), a także ścieżki przyrodnicze, znajduje się tu też pole biwakowe GPN. Szczegóły zob. s. 213.

Trasę narciarską można przedłużyć – dalej zielonym szlakiem wyjść z Koninek na Toboły i Tobołów, gdzie znajduje się górna stacja wyciągu krzesełkowego oraz stok narciarski, na którym można pojeździć, lub dalej wędrować w kierunku Obidowca.

Kup książkę

Poleć książkę

Szczyrzyc – Ciecień – Szczyrzyc

spacerowa 15,0 km 740 m [740 m] 2 godz. 45 min [2 godz. 45 min]

U braci cystersów

Niedługa wycieczka na wierzchołek Cietnia oraz do ładnych skał położonych nad przysiółkiem Smykań. Na szczycie Cietnia nieco strome podejście, dalej już droga bardzo łatwa i relaksująca. Można też przedłużyć ją nieco, wychodząc także na ciekawy szczyt Grodziska. Dla rowerzysty i narciarza trasa niezbyt interesująca – krótka i mało wygodna.

Początek trasy w centrum miejscowości Szczyrzyc – kursuje tu kilka autobusów z Limanowej i jeden z Krakowa oraz prywatne busy.

Szczyrzyc

0 godz. (0,0 km), 2 godz. 45 min (15,0 km), 320 m n.p.m., N 49.7831, E 20.1873

Jedna z najstarszych wsi w regionie. Cystersi przybyli tu już w połowie XIII w. z misją kolonizacji tych dzikich wówczas terenów (zob. ramka). Dzięki klasztorowi dobra szczyrzyckie prężnie się rozwijały, a swym obszarem sięgały aż po Nowy Targ na Podhalu. Cystersi to zakon zajmujący się rolnictwem, dlatego przez wieki prowadzili tutaj prężne gospodarstwo zajmujące się uprawą ziemi i hodowlą krów – stworzono nawet nową rasę przystosowaną do życia w górskich warunkach. W ramach gospodarstwa działał tu także browar – przez wiele lat braciszkwowie warzyli naprawdę dobre piwo (zob. ramka). Prócz gotyckiego, charakterystycznego dla cystersów, opactwa można także zwiedzić niewielkie, ale ciekawe muzeum klasztorne, w którym zgromadzono wiele cennych eksponatów związanych z historią Szczyrzycy i mieszkających tu od wieków zakonników. Szczegóły zob. s. 224.

Cystersi w Szczyrzycu

Cystersi to zakon zajmujący się rolnictwem, żyjący ubogo, pomagający biednym. Mieli oni bardzo duże zasługi dla kolonizacji ziem południowej Małopolski. Z podkrakowskiej Mogiły w 1234 r. zostali sprowadzeni przez Teodora Gryfitę, starostę krakowskiego do Ludźmierza. Jednak surowe warunki dzikiego w tamtych czasach Podhala spowodowały, że bracia po niedługim czasie przenieśli się do Szczyrzycy. Wybudowali tutaj gotycki klasztor według swoich surowych reguł, co można zaobserwować w jego bryle jeszcze dzisiaj, mimo kilku przebudów. Cystersi ciężką pracą doprowadzili do tego, że powiat szczyrzycki był jednym z największych i najbogatszych w całej Małopolsce. Sięgał od Nowego Targu po Dobczyce, Bochnię, Wiśnicz i Myślenice. Stosowano tu nowoczesne techniki uprawy roli i hodowli, powstawały szkoły i przytulnie dla ubogich, w połowie XVII w. działał browar i młyn wodny. Jednak od tego czasu rozpoczął się powolny schyłek świetności opactwa. Mimo to cystersi funkcjonują w Szczyrzycu nieprzerwanie do dnia dzisiejszego.

© Andrzej | stock.adobe.com

Opactwo
cystersów

Ciecień

➡ 1 godz. 30 min (4,6 km), ⬅ 1 godz. 45 min (10,4 km), 📍 829 m n.p.m., 📶 N 49.7735, E 20.1425

Najwyższy szczyt Pasma Cietnia, które jest najdalej na północ wysuniętą częścią Beskidu Wyspowego, ułożoną prostopadle w stosunku do pozostałej części tej grupy górskiej. Charakterystyczne jest to, że Ciecień wraz z sąsiednimi wzniesieniami ma formę pasma, co w Beskidzie Wyspowym nie jest takie oczywiste. Wierzchołek Cietnia jest zalesiony – 🌲 panorama okolicznych wzniesień odsłania się dopiero z wyrębu, odległego o ok. 200 m w kierunku południowym – aby tam dotrzeć, należy się skierować z wierzchołka za znakami niebieskimi. Ze szczytu 📶 szlak niebieski schodzi na Przełęcz Wierzbanowską i dalej prowadzi do Kasiny Wielkiej (ok. 2 godz. 30 min), natomiast zielony sprowadza do Wiśniowej (ok. 1 godz.). Tutaj również zaczyna się żółty szlak wiodący do Szczyrzyca (ok. 1 godz. 40 min).

Z wierzchołka należy wrócić tą samą drogą do węzła szlaków na grzbiecie, poniżej szczytu Cietnia, po czym dalej niebieskim szlakiem wędrować łagodnie po falowanym grzbiecie na północ. Po nieco bardziej stromym zejściu ścieżka osiąga niewielką przełęczkę i rozpoczyna płaski trawers Księżej Góry (649 m n.p.m.), omijając od prawej strony jej wierzchołek. Jej nazwa pochodzi od stosunków własnościowych dawnej Wiśniowej – grunty położone na jej stokach należały do miejscowego proboszcza. Szlak omija wierzchołek, lecz można wyjść na szczyt, aby zobaczyć 🌲 panoramę z 📶 wieży widokowej (ładnie widać stąd kotlinę Wiśniowej, ponad którą wznoszą się Ciecień oraz Pasma Lubomira w Beskidzie Makowskim). Trzeba wrócić na

Przy niewielkim skwerku w centrum Szczyrzyca znajduje się 📶 skrzyżowanie szlaków (czarny na Diable Kamień – ok. 30 min, zielony do Tymbarku – ok. 4 godz.). Należy wybrać szlak zielony na zachód (w kierunku na Wiśniową) – powrót czarnym. Za mostem trzeba skręcić w lewo w wąską asfaltową drogę wijącą się między domami i sadami. Wznosi się ona ponad zabudowania – przecina poprzecznie biegnącą drogę i dalej idzie w stronę widocznego lasu. Warto zatrzymać się tutaj i spojrzeć do tyłu na rozległą 🌲 panoramę odosobnionych szczytów Beskidu Wyspowego – malowniczo prezentują się stąd łąpień i trójwierzchołkowa Śnieżnica. Prosto w kierunku wschodnim, ponad pokrytymi sadami garbami, wznosi się wyniosła Kostrza z bardzo stromym północnym stokiem. Szlak dochodzi do skraju lasu i kieruje się niezbyt stromą leśną drogą. Po kilkudziesięciu metrach skręca w prawo pod górę i mija szkółkę leśną. Droga podchodzi łagodnie do wyraźnego zakrętu szlaku w lewo. Teraz podejście staje się bardziej strome – błotnista dróżka dochodzi do grzbietu, gdzie pojawiają się 📶 znaki niebieskie, które wraz z zielonymi wyprowadzają na zarośnięty szczyt Cietnia (trzeba skręcić w lewo).

Wskazówka

Warto pójść dalej szlakiem zielonym do Wiśniowej – znajduje się tam wyjątkowej urody drewniany kościół pw. św. Marcina z 1. poł. XVIII w.

szlak i kontynuować wędrówkę grzbietem. Droga dochodzi do zniszczonej kapliczki z piaskowca i po chwili dochodzi do skrzyżowania ze szlakiem czarnym. Szlak niebieski prowadzi dalej na północ na stożkowy szczyt **Grodziska** (ok. 30 min). Miejsce to było zasiedlone bardzo wcześniej – badania archeologiczne wykazały tu istnienie osadnictwa już od czasów kultury łużyckiej, intrygujące są również ślady osadnictwa celtyckiego. Karol Bunsch powiązał akcję swej powieści *Dzikowy skarb* z tutejszym gródkiem. Za znakami czarnymi należy zejść przez las do ciekawej wychodni skalnej zwanej **Diabliem Kamieniem**.

Wskazówka
Warto wejść na Grodzisko, by zobaczyć całkiem nieźle zachowane wały dawnego gródka z czasów Polski Piastowskiej.

Diabli Kamień

 2 godz. 15 min (11,6 km), 30 min (4,4 km), 350 m n.p.m., N 49.8028, E 20.1700

Jest to potężna, ok. 40-metrowa wychodnia piaskowca ciężkowickiego, wypreparowana z otaczających ją łupków. Legenda głosi, że ten wielki kamień niósł diabeł, aby zrzucić go na klasztor w Szczyrzycu. Zanim jednak dotarł na miejsce, zapiał kur i diabeł porzucił wielki głaz pod Smykanią. Przy wychodni znajduje się mała pustelnia, w której mieszkało kolejno 12 pustelników. Ostatniego prawdziwego eremity można tu było spotkać do 1996 r.

Szlak schodzi stromą ścieżką i dociera do drogi asfaltowej ze Szczyrzycza. Należy skręcić w prawo. Po 2,5 km marszu niezbyt ruchliwą szosą wijącą się wzdłuż Stradomki osiąga się węzeł szlaków w centrum Szczyrzycza.

Szczyrzyc

 2 godz. 45 min (15,0 km), 0 godz. (0,0 km), 320 m n.p.m., N 49.7831, E 20.1873

Poócz głównej atrakcji tej miejscowości, jaką jest cysterski klasztor, przy skrzyżowaniu na Jodłownik znajduje się tu jeszcze niewielki cmentarz z I wojny światowej, pomnik poświęcony poległym w czasie II wojny światowej oraz duży drewniany budynek tzw. starej szkoły. Ciekawe jest również to, że Szczyrzyc, chyba jako jedyna tak mała miejscowość w Małopolsce, posiada szpital. Szczegóły zob. s. 224.

Piwo braci cystersów

Bardzo często zakony w ramach swojej działalności zajmowały się również browarnictwem. Tak było w przypadku cystersów ze Szczyrzycza. W 1623 r. założyli oni browar, który działał aż do lat 90. XX w. Zabudowania browaru stoją do dzisiaj w bezpośrednim sąsiedztwie opactwa. W latach międzywojennych prowadzili go właściciele prywatni, po wojnie został upaństwowiony. W 1993 r. produkcja znów wróciła w ręce braci, choć niestety nie na długo. Ze względu na nieopłacalność produkcji w 1998 r. browar zamknięto, choć pojawiły się później próby wskrzeszenia szczyrzyckiego piwa. Był okres, kiedy bracia sprzedali recepturę jednemu z większych browarów, który warzył piwo Frater nawiązujące do starej szczyrzyckiej tradycji. W latach świetności ten cysterski browar produkował nawet kilka marek piwa. Pamiątki związane z tutejszym piwem można oglądać w przyklasztornym muzeum. Piwo ze Szczyrzycza było napojem górnej fermentacji, jasne, pełne, o zawartości 5,5% alkoholu. Browar miał swoją słodownię, do klarowania piwa używano wiórów drzewnych, a potem ziemi okrzemkowej. Do dzisiaj zachowała się część maszyn używanych przy produkcji złocistego napoju.

© www.foto1stock.adobe.com

Kup książkę

Poleć książkę

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

Lagodnie zalesione zbocza i piękne hale reglowe z tradycyjnymi drewnianymi szałasami pasterskimi tworzą krajobraz Górców. Sąsiaduje z nimi archipeląg odosobnionych szczytów Beskidu Wyspowego, z których można podziwiać panoramę Tatr. Beskid Makowski zadowoli wszystkich, którzy szukają rzadziej uczęszczanych, przyjemnych szlaków. Zawarte w przewodniku propozycje tras są opatrzone mapami, profilami wysokości i informacjami praktycznymi, które ułatwią zaplanowanie ciekawej wycieczki odpowiedniej dla każdego miłośnika górskich wędrówek, a także turystów poruszających się samochodem, rowerem, a nawet konno.

W PRZEWODNIKU:

20 TRAS PIESZYCH   3 TRASY SAMOCHODOWE   3 TRASY ROWEROWE

TRASA KONNA   PROFILE WYSOKOŚCI   SZCZEGÓŁOWE MAPY TRAS

ATLAS GÓRCÓW, BESKIDU WYSPOWEGO I MAKOWSKIEGO 1:75 000

PORADNIK JAK PRZYGOTOWAĆ SIĘ DO WĘDRÓWKI

INFORMACJE PRAKTYCZNE I KRAJOZNAWCZE

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900

0 601 339900

Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
• <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
• <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ebook dostępny wyłącznie na:

ebookpoint.PL

ISBN 978-83-283-6454-7

Cena 32,90 zł